

Výstup implementační aktivity 4.5 Cesta k otevřené škole, části 02: Metodická podpora školy v oblasti přípravy realizace komunitních projektů

Zpracovala: Mgr. Veronika Šimková

1. Úvod

Tento text vznikl jako výstup implementační aktivity 4.5 Cesta k otevřené škole v rámci čtyřletého projektu Místní akční plán vzdělávání pro území ve správním obvodu Žamberk a Králíky (MAP II, CZ.023.68/0.0/0.0/17_047/0008610). Projekt byl zahájen v květnu 2018 a jeho činnost bude ukončena v dubnu 2022. Místní akční plánování je proces, který je založen na principech komunitního plánování, a cílem samotného projektu je rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání dětí a žáků. Nositelem projektu je Místní akční skupina ORLICKO, z.s., která již realizovala na stejném území dvouletý projekt MAP I (2016-2018) a bude také nositelem navazujícího projektu MAP III (2022-2023). Samotné implementační aktivity jsou výsledkem procesu místního akčního plánování, jsou realizovány s partnery (např. školami a dalšími organizacemi), jejich cíle naplňují priority a cíle Místního akčního plánu daného území a váže se k nim dlouhodobá metodická podpora a spolupráce.

Implementační aktivita 4.5 Cesta k otevřené škole je rozdělena do tří oblastí. Cílem první oblasti je dlouhodobá metodická podpora žákovských parlamentů zapojených škol, druhá oblast si klade za cíl rozvíjet pedagogické kompetence v oblasti kritického myšlení a třetí oblast se soustředí na metodickou podporu přípravy a realizace komunitních projektů. Hlavním definovaným cílem celé aktivity je vytvoření otevřené školy komunitního typu v Červené Vodě, která se podílí na obecních rozvojových aktivitách a komunitním životě obce a zároveň rozvíjí otevřenou spolupráci v širším území. Cílovými skupinami jsou mj. primárně děti a žáci, pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení, rodiče dětí a žáků, zaměstnanci veřejné správy a zřizovatel školy působící ve vzdělávací politice a veřejnost.

Předložená případová studie je výsledkem práce třetí oblasti implementačního projektu – podpory přípravy a realizace komunitních projektů. Důvodem k podpoře této oblasti byla absence správného metodického uchopení v přípravě komunitních aktivit / komunitní práce. Na konkrétních dvou aktivitách byl v rámci projektu celé komunitě představen metodický postup přípravy a realizace komunitních projektů. Jedná se o aktivitu Putování za písničkou na Křížovou horu a soubor aktivit a činností za účelem péče o veřejné prostranství. Celý proces, vč. realizace aktivit, byl značně ovlivněn několika vlnami pandemie koronaviru SARS-CoV-2, kdy v této době byl omezen komunitní život a některé naplánované aktivity byly zrušeny. Konkrétně se jedná o období jara a začátek léta 2020 (03-06/2020); podzimu a zimy 2020 a začátek jara 2021 (10/2020–05/2021), a začátek zimy 2021 (11/2021 -?).

Předložený text je rozdělen do několika částí, na úvod navazuje stručná charakteristika obce Červená Voda, následuje popis komunitního života v Červené Vodě, vč. informací o jednotlivých aktérech komunitního života, posléze následuje popis procesu aktivity Putování za písničkou na Křížovou horu a péče o veřejné prostranství. V rámci závěru jsou zdůrazněny důležité body a principy komunitní práce, které mohou sloužit jako příklady dobré praxe. Poslední bod, který interpretuje Červenou Vodu jako otevřenou obec komunitního typu, obsahuje rovněž SWOT analýzu. Dokument je

doplňen o přílohu – fotodokumentaci ze souboru komunitních aktivit podpořených projektem MAP II a příkladem dalších aktivit realizovaných v rámci obce Červená Voda.

2. Obec Červená Voda, specifika regionu

Obec Červená Voda se nachází na východě České republiky v Pardubickém kraji, v okrese Ústí nad Orlicí a ORP Králíky. Obec leží přibližně 6 km od města Králíky a 26 km od Šumperka. V obci žije 2 990 obyvatel (2021)¹, což ji po městu Králíky činí druhou nejlidnatější obcí ORP (z celkových 5 obcí, měst a městysů). V rámci celého okresu je Červená Voda desátá nejlidnatější z celkových 115 obcí, měst a městysů. Rozlohou se obec rozkládá na 47,33 km²², což je po městu Králíky druhá největší rozloha z celého okresu. Průměrný věk obyvatel je 42,4 let¹, což je o 7 měsíců víc než okresní průměr.

Území ORP Králíky představuje v rámci celého Pardubického kraje pohraniční oblast bývalých Sudet, vzhledem k tomuto faktu lze území charakterizovat typickými vlastnostmi těchto lokalit. Region je geograficky izolován s horší dopravní obslužností, velká část rodin pochází ze slabého socioekonomického prostředí, možnost pracovního uplatnění je omezená, s tím také souvisí nižší vzdělanost obyvatel a častý odchod mladých rodin z regionu, jehož důsledkem je mj. stárnutí obyvatelstva.

Zásadní skutečností v oblasti vzdělávání je absence možnosti návazného stupně vzdělávání v ORP Králíky. V celém ORP se nachází dvě malotřídní školy a dvě úplné základní školy. Po ukončení základní docházky mají žáci možnost v místě bydliště navštěvovat učiliště (Střední odborné učiliště opravárenské Králíky) nebo jsou nuceni dojíždět do dalších středních škol mimo ORP nebo odejít na internát. Konkrétně se jedná o gymnázia a střední školy např. ve městech Žamberk (28 km), Lanškroun (26 km), Letohrad (28 km), Šumperk (26 km), Litomyšl (55 km) nebo Svitavy (50 km).

V Červené Vodě se nachází úplná základní škola, jejíž součástí jsou tři mateřské školy a školní jídelna (Základní škola a mateřská škola Červená Voda). Základní školu v roce 2019/2020 navštěvovalo 480 žáků a 110 dětí navštěvovalo mateřské školy³. Obecným problémem celého území byla dlouhou dobu také absence subjektu zájmového vzdělávání. V posledních letech toto zjištění není zcela platné. V území například hojně působí Středisko volného času ANIMO Žamberk. V Králíkách se nachází Základní umělecká škola, která působí také v Červené Vodě. Možnost trávení volného času také nabízí základní školy prostřednictvím zájmových kroužků. Základní škola v Červené Vodě umožňuje žákům v odpoledních hodinách vstup na venkovní hřiště a dopravní hřiště. Velkým přínosem v tomto směru bylo nepochybně také vybudování nové sportovní haly, která byla v Červené Vodě otevřena na podzim 2021.

Občanská vybavenost obce Červená Voda je na vysoké úrovni, zároveň širší výběr služeb nabízí nedaleké Králíky. Kromě již zmíněné základní školy se v obci se nachází prodejna potravin, restaurace / hospoda, penzion, pošta, sportovní hala, domov pro seniory, venkovní hřiště a čerpací stanice. Zdravotnická péče je zajištěna ordinací praktického lékaře, gynekologií, kožním lékařem, chirurgickou ambulancí a léčebným ústavem Červená Voda, který nabízí širokou škálu služeb. Naopak v Červené

¹ <https://www.czso.cz/documents/10180/142756350/1300722103.pdf/53ded62a-5c7c-45ba-b17f-ba60021e5c54?version=1.1>, cit. 28. 11. 2021

² <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=MLO201709&z=T&f=TABULKA&skupId=2119&katalog=32225&pvo=MLO201709&pvokc=101&pvoch=40649>, cit. 28. 11. 2021

³ <https://web.cv voda.cz/dokumenty-skoly.html>, cit. 28. 11. 2021

Vodě chybí dostatečná zubařská péče, mnozí musí za svými zubaři cestovat desítky kilometrů nebo do krajských měst. Pediatr se nachází přímo v obci Červená Voda, je však jediný v celém ORP. V obci se nachází lékárna a několik podnikatelů, kteří nabízí služby: kadeřnictví, kosmetiku, pedikúru nebo autoservis. V obci se nachází bankomat a sběrný dvůr. Obec je také vlastníkem většího množství obecních bytů, o které se stará a nabízí je k dlouhodobému pronájmu. Díky geografickému umístění obce je zde nespočet možností pohybu v přírodě a turistiky, a to jak v zimním, tak i letním období. Velkým lákadlem je například rozhledna na Křížové hoře nebo nedaleký areál Buková hora a Suchý vrch. V dojezdové vzdálenosti je také sportovní centrum Dolní Morava (16 km) nebo vodní nádrž Pastviny (19 km).

Obec Červená Voda žije bohatým komunitním životem, za kterým stojí široká škála projektů, jedinců a skupin. Zástupci obce jsou aktivní v možnostech zisku finančních příspěvků z různých zdrojů. Dohromady tato skutečnost tvoří obec, která se značně odlišuje od běžných stereotypů pohraničních oblastí. Detailněji bude komunitní život popsán v následující části.

3. Komunitní aktivity a komunitní život v Červené Vodě

Jak bylo naznačeno v předchozí části, na bohatém komunitním životě obce se podílí nespočet aktérů. Všechny níže vypsány spolky / kluby / uskupení se primárně věnují své hlavní činnosti a svým úkolům, často však nějakou formou přispívají do komunitního života. Buď na dané aktivitě participují nebo ji přímo pořádají. V této části shrnuji některé takové aktéry (někteří nemají webové stránky a během svého šetření jsem s nimi nepřišla do kontaktu), vč. stručného popisu jejich participace na komunitním a společenském životě obce Červená Voda.

➤ **Obec Červená Voda, [zde](#)**

Samotná obec je naprosto klíčová pro budování komunitního života. Nejen, že poskytuje vhodné a příznivé podmínky, je finančně a materiálně nápomocná, ale často je samotným aktérem. Obec Červená Voda je součástí projektu Místní agendy 21 (MA 21), což je globální strategický a akční plán světového společenství k udržitelnému rozvoji. MA 21 je nástrojem pro zavedení udržitelného rozvoje, který je založen na kvalitním strategickém plánování, kde klíčovou roli hraje místní samospráva. Tento nástroj vytváří podmínky pro kvalitní a spokojený život v obci, ale zve také všechny občany ke spolupráci, vytváří prostor pro dialog a podniká kroky, které naplňují definované cíle ([další informace na webu obce](#)). V rámci této agendy se koná veřejné setkání (např. Veřejné fórum), v rámci, kterého se občané mohou vyjádřit k životu v obci, definovat své potřeby a přání. Dále v rámci MA 21 působí dvě pracovní skupiny, které jsou hybným orgánem, který řeší konkrétní úkoly a cíle své oblasti. Například skupina pro volný čas prakticky řeší komunitní aktivity a komunitní život (konkrétní akce, jejich propagace, kalendář, zhodnocení a evaluace atd.). Druhá pracovní skupina se zabývá infrastrukturou obce. V neposlední řadě jsou v rámci MA 21 tvořeny strategické dokumenty a akční plány ([zde](#)).

V rámci obce Červená Voda fungují tzv. Osadní (místní) výbory. Obec je rozdělena na 8 částí, kdy každá má svůj Osadní výbor (někde funguje lépe a někde hůře). Přes místní výbory jsou komunikovány a prezentovány potřeby jednotlivých částí obce přímo s vedením. V čele výborů stojí aktivní občané, kteří zároveň do svých částí přinášejí komunitní činnost. Vedení obce má zkušenost s tím, že místní výbor funguje lépe pokud vznikne samovolně bez zásahu a tlaku zvenčí. Do jeho čela se musí přirozeně postavit člověk, který je aktivní, znalý a má časový prostor takovou práci realizovat

Obec je také velmi proaktivní v oblasti dotací a projektů. Pravidelně je žadatelem o finanční příspěvky z různých platform. Její úspěšně podané žádosti a spolupráce s různými projekty napomáhají rozvoji obce v různých oblastech, ale také umožňují realizaci mnohých komunitních aktivit. Obec je v tomto také motivátorem pro další subjekty, její prioritou není například pouze podpora infrastruktury nebo rozvoj vzdělávání, ale snaží se o obecný rozvoj ve všech oblastech, dle dostupných možností. Konkrétně se jedná například o dotace z Pardubického kraje (např. Evropský týden mobility), operačního programu IROP, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva školství. V tuto chvíli probíhá rekonstrukce bývalého kina, která je rozdělena do několika etap a je částečně hrazena z několika dotací. Prostory budou sloužit jako komunitní centrum, které nahradí chybějící kulturní centrum. Kromě sálu se v něm bude nacházet několik prostorů, které budou určeny jako zázemí pro místní spolky. Obec je kromě MA 21 součástí projektu MAP II a dalších aktivit a projektů i neinvestičního charakteru.

Jako nejúspěšnější a největší komunitní aktivity, které má přímo pod taktovkou samotná obec Červená Voda jsou například: letní kino, pouť a jarmark, Putování za písničkou na Křížovou horu, farmářské trhy, Noc kostelů, Uklidme Česko.

Úřad obce pravidelně s občany komunikuje přes své facebookové stránky, kde sdílí informace všeho druhu. Aktuální a pravidelně udržované jsou také oficiální stránky obce.

➤ **Základní škola a mateřská škola Červená Voda – ZŠ, [zde](#)**

Základní škola je druhým hlavním stavebním kamenem komunitního života v obci Červená Voda. Její doménou je spolupráce a pravidelná komunikace se zřizovatelem – obcí, ale také samotná osobnost ředitele, který je velkým inovátorem a vizionářem. Škola je aktivní v nesčetném množství projektů, pravidelným žadatelem o finanční příspěvky z různých zdrojů. V posledních letech byla ve škole vybudována školní zahrada, která slouží nejen pro výuku, ale umožňuje také organizaci komunitních aktivit. Velké množství aktivit, které pořádá škola jsou určeny pro žáky ZŠ v době vyučování – adaptační kurz, den otevřených dveří, projektový den, jarmark, Vánoční koncert, olympiáda atd. Některé aktivity mají charakter komunitních aktivit (jsou otevřené veřejnosti, neprobíhají v době vyučování). Školní hřiště a dopravní hřiště je otevřené v odpoledních hodinách veřejnosti a v základní škole působí Základní umělecká škola Králíky. Oblíbené letní kino je realizováno na školním hřišti školy. Základní škola většinou není v rámci komunitních aktivit v roli pořadatele, ale díky spolupráci a propojenosti komunity je jejich součástí. Díky podpoře projektu MAP II byl metodicky podporován žákovský parlament základní školy, výsledkem této aktivity bylo uspořádané žákovské fórum, které se konalo celkem dvakrát (2019, 2021). Ve škole také funguje Spolek rodičů a přátel dětí při ZŠ a MŠ Červená Voda, kdy každá třída má ve spolku min. jednoho zástupce. Sdružení se snaží škole pomáhat s financováním některých aktivit jako jsou turnaje, výlety, plavecký výcvik aj.

➤ **Základní škola a mateřská škola Červená Voda – MŠ, [zde](#)**

Mateřské školy jsou oficiálně součástí subjektu ZŠ a MŠ Červená Voda. Celkově se jedná o tři mateřské školy, které fungují ve spoustě věcech individuálně a samostatně. Jedním z těchto věcí jsou komunitní aktivity, které jsou buď uzavřené (konané v rámci dané MŠ) nebo otevřené a mají komunitní přesah. Oblíbené jsou například lampiónové a čertovské průvody, čarodějnice, drakiáda a další.

➤ **Klub čilých babiček Červená Voda**

Spolek starších žen z Červené Vody, které se pravidelně schází a plánují společné aktivity – vycházky a výlety, na které zvou i veřejnost. Klub hojně spolupracuje s MŠ Červená Voda, pomáhá při organizaci aktivit pro rodiče a děti a hraje v mateřských školách maňáskové divadlo. Konkrétně se podílí na přípravě aktivit, např.: Putování za písničkou na Křížovou horu, vycházka s lampiony, společenské setkání s tancem.

➤ **Základní umělecká škola Králíky, [zde](#)**

V Červené Vodě působí formou odloučeného pracoviště Základní umělecká škola Králíky, která se nachází v budově základní školy, kde má k dispozici dvě třídy a taneční sál. Ve školním roce 2020/2021 po děti z mateřské školy v Červené Vodě byla v rámci ZUŠ otevřena doplňková činnost – taneční pohybová výchova. Žáci ZUŠ jsou často součástí připravovaných aktivit v Červené Vodě, např. na Putování za písničkou na Křížové hoře, kde jsou vystavovány jejich výsledné práce. Kromě toho žáci základní školy pořádají koncerty nebo jsou součástí veřejných akcí – Koncert Dechového orchestru ZUŠ Králíky v Domově důchodců sv. Zdislavy, Vánoční čas „POD OKNY“ – vystoupení žáků hudebního oboru v areálu zahrady v Domově důchodců sv. Zdislavy.

➤ **Sbor dobrovolných hasičů Červená Voda, [zde](#)**

Dobrovolní hasiči se kromě své hlavní činnosti hojně účastní komunitních aktivit. U některých aktivit jsou v roli pořadatelů, jedná se například o: výstavu požární techniky, táboračky, loučení s létem aj. Zároveň každou středu pořádají v klubovně SDH schůzku mladých hasičů. V obci působí i další spolky dobrovolných hasičů – SDH Moravský Karlov a SDH Dolní Orlice.

➤ **FC Jiskra 2008, z.s., [zde](#)**

Fotbalový klub působí v Červené Vodě a v Králíkách, má necelých 200 členů. Klub vede občany ke sportovním aktivitám prostřednictvím své činnosti. Pravidelně pořádá několik veřejných a komunitních aktivit, jedná se např. o Jeřáb 1003 (cyklistický závod), ukončení a zahájení sezóny, sportovní turnaje různého druhu. Zároveň klub vede a provozuje nově vybudovanou sportovní halu. Ve sportovní hale jsou nabízeny zájmové kroužky pro děti a možnost amatérského sportování pro dospělé, jedná se o fotbal, futsal, tenis, badminton, florbal, basketbal, volejbal, nohejbal a házenou. V hale mohou trénovat sportovní kluby. Zároveň se ve sportovní hale nachází horolezecká stěna.

➤ **Junák – český skaut, středisko Bílá liška Červená Voda s.z., [zde](#)**

Junák působí v Červené Vodě podobně jako v dalších místech Česka jako základní prvek zájmového vzdělávání, který pro děti a mládež pořádá aktivity během celého roku. Vrcholem je letní tábor. Konkrétně středisko Bílá liška Červená Voda vzniklo v roce 2007 a v rámci něj fungují tři oddíly, které se kromě Červené Vody schází také v Králíkách. Skautský oddíl působí jako jeden z klíčových organizátorů komunitního festivalu Putování za písničkou na Křížovou horu. Pod jejich taktovkou probíhá Pohádková cesta a provozují také stánky s občerstvením.

➤ **Dráček Červená Voda, [zde](#)**

Jedná se o klub maminek, který založili místní rodiče. Společně pořádají aktivity všeho druhu, např. Vánoce, malování a tvoření, cvičení nebo zpívanky. Hlavní náplní je společně trávený čas s dětmi v kolektivu. Klub je aktuálně otevřen dvakrát týdně, jednou odpoledne a jednou dopoledne. Členky Dráčka se podílejí také na přípravě festivalu Putování za písničkou na Křížovou horu.

➤ **Středisko volného času, ANIMO, Žamberk, [zde](#)**

Centrem Středisko volného času ANIMO je Žamberk, ale působí i v dalších místech regionu. Jedním z nich je obec Červená Voda, ve které pořádají příměstské letní dětské tábory.

➤ **Veteran car club Červená Voda, [zde](#)**

Skupina majitelů a příznivců historických vozidel například pořádá burzu veteránů, jízdu veteránů, výstavu a srazy historických vozidel. Skupina byla založena v roce 1979 a aktuálně se schází 10x do roka.

➤ **Myslivecké sdružení Buková hora, [zde](#)**

Myslivecké sdružení Buková hora pořádá různé kulturní akce v obci, nejvýznamnější je tzv. Fořtův den. Sdružení také vybudovalo Mokřiny pod Křížovou horou, zabývá se myslivostí, péčí o zvěř, ochranu přírody a její členové se scházejí jednou za měsíc.

➤ **Kapky, [zde](#)**

Folklorní hudební skupina Kapky byla založena v roce 1998. Její členové jsou hlavními organizátory festivalu Putování za písničkou na Křížovou horu. Kapela pravidelně koncertuje a momentálně čítá čtyři členy.

➤ **Obecní knihovna Červená Voda, [zde](#)**

Knihovna v Červené Vodě je otevřená jednou týdně v odpoledních hodinách a pravidelně pořádá dny otevřených dveří. Zároveň se v knihovně konají akce ve spolupráci s mateřskými školami, např. knížka pro prvňáčka.

➤ **Atletický klub Račí údolí**

Atletický klub Račí údolí pořádá několik sportovních událostí pro občany Červená Voda a jeho okolí. Jedná se o tradiční „Jeřáb“ (běžecký závod) a další sportovně založené aktivity (např. běžecké závody).

4. Putování za písničkou na Křížovou horu ([zde](#)), případová studie

Putování za písničkou na Křížovou horu je tradiční komunitní akce, která se na vrcholu nad obcí Červená Voda koná již 15 let. Křížová hora je vrchem a původním poutním místem, které se nachází v Hanušovické vrchovině, přibližně ve výšce 735 m n. m. a 2 km od centra obce Červená Voda. Její dominantou je rozhledna, která na vrcholu stojí od roku 2007. Během slavnostního otevření se konal první ročník festivalu Putování za písničkou na Křížovou horu. Na výstavbu rozhledny obec využila podporu Evropské unie, kdy Společenství INTERREG III A ČR – Polsko uhradilo 85 % nákladů z celkové výše 7,2 mil. Kč.⁴ Rozhledna, která je vysoká 34 metrů, je obložena dřevem a z jejího vrcholu je vidět do širokého okolí, jako je masiv Kralického sněžníku a hornatý kraj kolem Červené Vody. Rozhledna je přístupná v turistické sezóně v případě dobrého počasí. Vstupné je 20 Kč. Kromě rozhledny se na Křížové hoře nachází také dřevěný amfiteátr, ve kterém se během festivalu koná kulturní program.

⁴ <http://www.cervenavoda.cz/rozhledna-na-krizove-hore>, cit. 4. 12. 2021

Tato komunitní aktivita se koná vždy v měsíci červnu, víkend před letními prázdninami. Počet návštěvníků se v posledních letech pohybuje kolem 500. Hlavní program je směřován na sobotu, ale menší kulturní program probíhá také v pátek večer. Aktivita je propagována vždy dopředu prostřednictvím velkých plakátů s typickým designem pro tuto událost, a dále prostřednictvím vlastních webových stránek, webových stránek obce, a rovněž přes sociální sítě (festival má svou událost na Facebooku). V den konání festivalu se na něm rozdávají festivalové noviny, které obsahují program, představení jednotlivých aktérů a účinkujících. Jak již bylo výše zmíněno, první ročník festivalu se konal v roce 2007. Od tohoto roku se koná pravidelně, s výjimkou roku 2020, v němž se konal omezený program v důsledku vládních pandemických opatření. V rámci projektu Místní akční plán vzdělávání II byly metodicky podpořeny dva ročníky festivalu (2019, 2021). Důvodem této participace byla podpora rozsáhlé komunitní spolupráce, při které si organizátoři vyzkoušeli principy komunitního plánování tak, aby vznikla otevřená škola / obec komunitního typu. Na přípravě aktivity se vždy podílí různí aktéři. Hlavním organizátorským týmem jsou členové folkové skupiny Kapky, celou akci zajišťuje obec Červená Voda. Do bohatého programu tradičně velkou mírou přispívá skautské středisko Bílá Liška Červená Voda. Festival je zahajován v poledne otevřením Pohádkové cesty, která vede od lesa pod Křížovou horou až na její vrchol. Organizačně ji zajišťují skauti, kteří připraví jednotlivá stanoviště s úkoly a také během ní figurují na jednotlivých stanovištích. Pohádková cesta je zakončena v cirkusovém šapitó na Křížové hoře, kde jsou pro děti připraveny ceny a maňáskové divadlo. Organizaci v šapitó zajišťují zástupkyně Klubu čilých babiček. Na samotné Křížové hoře je dále připraven řemeslný jarmark, kde působí místní nebo regionální umělci se svými výrobky (keramika, rukodělné šperky, domácí svíčky, ručně šité oblečení aj.). Bohaté stánky s občerstvením jsou zajišťovány staršími skauty, kteří například nabízejí čerstvé palačinky, domácí guláš, točené nápoje apod. Během posledního ročníku stánek s kávou a zákusky byl provozován „Kluky z café Neratov“. Pro děti je dále připraveno divadelní představení souboru JOJO, kouzelník, možnost malování na obličej, rukodělný workshop, expozice dravců a sov, zdobení perníčků, hrnčířský kruh, lanové centrum a aktivity připravené od Lesů ČR. Aktivity jsou zajišťovány zástupci z centra pro rodiče s dětmi klubu Dráček, mateřským klubem EMMA Králíky a dalšími dobrovolníky. Expozici dravců a sov zajišťuje Radek Podolský z Králík. Perníky na zdobení připravují členky Klubu čilých babiček. Stanoviště lanového centra připravuje Atletický klub Račí údolí, během posledního ročníku měli návštěvníci možnost vyzkoušet si střelení z luku (připravili skauti). Na Křížové hoře postupně vzniká „Bubákova cesta“, alej vyřezávaných soch, které jsou vytvářeny nejen během jednotlivých ročníků festivalu. Sochy na Křížové hoře zůstávají a jejich autorem je Roman Bubák ze Šanova (část obce Červená Voda). Od odpoledních až do večerních hodin mají účastníci festivalu možnost v amfiteátru poslouchat bohatý hudební program. Během posledního ročníku například účinkovaly hudební skupiny: Corale, Přístav, Kapky, Jarret nebo Žamboši. SDH Červená Voda jsou součástí rozsáhlých příprav festivalu - mj. zajišťují transport materiálu a techniky na Křížovou horu. Na Křížové hoře během festivalu funguje taxislužba, která tam umožní přístup seniorům a lidem s horší schopností pohybu.

Organizátorské jádro a přípravný tým, který festival tvoří od jeho samého začátku, je velmi zkušený, zblhý v přípravě dílčích činností festivalu, a často jednotliví zástupci již sami vědí, co je jejich úkolem. Zároveň se všichni velmi dobře znají, navzájem jsou spoluobčany, sousedy, často také přáteli, kteří se potkávají při různých činnostech a aktivitách během celého roku nebo jsou dokonce z jedné rodiny. Tento fakt byl zpočátku pro nový a cizí prvek, který měl být pro organizátory metodicky přínosný, komplikovanou skutečností. Spolupráce během prvního společného ročníku, 2019, primárně fungovala jako ukázka jednotlivých komunitních principů a procesů, které v rámci přípravného týmu

fungují. Na základě této zkušenosti bylo cílem, aby proběhlo vyhodnocení (evaluace) daného ročníku, během kterého budou definovány nedostatky, a podle nich byla nastavena opatření pro realizaci druhého společného ročníku. Stejně jako samotné organizátorské procesy před přípravou festivalu, které po tolika letech příprav fungují samospádem, fungovalo obdobným způsobem hodnocení proběhlého ročníku. Společná schůzka, během které proběhlo detailní zhodnocení akce v rámci přípravného týmu, proběhla na podzim 2019. Konkrétním cílem bylo definovat silné a slabé stránky festivalu ročníku 2019. Jednotlivými zjištěními bylo:

- silné stránky: vysoká návštěvnost festivalu (hezké počasí), vysoká míra participace dobrovolníků a aktérů, bohatý hudební program
- slabé stránky: kolize festivalu s další komunitní aktivitou, široká participace aktérů / dobrovolníků, kteří se ale neobnovují a nerozšiřují, nabídka spolupráce mezi další komunitní složky neprobíhá, propagace – pro příště použít jinou strategii propagace, zajištění větší množství dobrovolníků – dlouhé fronty u stánků z občerstvení, kapacitně nepodchyceno.

Později byly definovány dílčí cíle pro další ročník 2020 tak, aby byly podpořeny komunitní procesy a došlo k hladšímu průběhu akce. Jednotlivé úkoly byly rozděleny mezi organizátory. Přípravné práce pro následující ročník byly přerušeny pandemií koronaviru SARS-CoV-2 na jaře 2020. Po společné dohodě ročník 2020 nakonec proběhl ve velmi omezené míře a bez participace projektu MAP II. Na již rozjeté přípravné práce s opatrností v reakci na epidemiologickou situaci navázala příprava festivalu na podzim 2020 a na jaře 2021. Uskutečněnými změnami od minulých let byla například forma propagace aktivity. Došlo k ponížení tisku velkých plakátů, které jsou umístěny na veřejné plochy užšího i širšího regionu. Místo toho byly festivalové noviny vhozeny jako pozvánka do schránek všech domácností na Králicku. Nejdůležitější změnou bylo rozšíření participace mezi další aktéry a podpoření komunitní spolupráce. Například byli do větší míry zapojeni žáci základní školy, kteří navštěvují výtvarný obor Základní umělecké školy. Jejich výtvary vyzdobily stěny amfiteátru. Další zapojeným spolkem bylo Myslivecké sdružení Buková hora, které si připravilo edukativní program k nově vzniklým mokřinám (Mokřiny pod Křížovou horou), vč. her a aktivit pro mladší návštěvníky festivalu. Chráněná dílna Miriam z Králík vyráběla upomínkové předměty pro účinkující a dobrovolníky. Došlo k instalaci trvalé expozice fotografií z minulých festivalových ročníků na budovu rozhledny. K další účasti byli osloveni i další složky, např. klienti Domova důchodců sv. Zdislavy Červená Voda pro pečení perníků, FC Jiskra 2008. Jejich zapojení však nebylo úspěšné z různých důvodů (např. zhoršená epidemiologická situace nebo časové vyčerpání). Organizátorské-technické nedostatky z minulého ročníku byly kvalitně podchyceny a eliminovány. Oproti ročníku 2019, ročník 2021 měl „hladší“ průběh. Tento dojem mají samotní organizátoři.

Putování za písničkou na Křížovou horu je zcela jistě příkladnou komunitní aktivitou s dlouholetou tradicí, za kterou stojí nadšený organizátorský tým. Do budoucna by bylo zcela jistě příhodné rozšiřovat organizátorskou základnu o další členy, podporovat a motivovat míru participace mezi další spolky tak, aby byl podpořen vznik obce komunitního typu.

5. Péče o veřejné prostranství, případová studie

Narozdíl od komunitní aktivity Putování za písničkou na Křížovou horu byla realizována podpora péče o veřejné prostranství průběžně v projektu MAP II. Nejednalo se tedy o cílenou podporu jedné aktivity, ale soubor různých činností, které jsou zaměřeny na zvelebování a rozvoj veřejného

prostoru, vč. prostorů ZŠ a MŠ Červená Voda. Další odlišností od festivalu je to, že tyto aktivity nejsou realizovány konkrétně jedním organizátorem (např. komunitním spolkem), ale jsou realizovány různými činiteli. Například se jedná o obec Červená Voda, která v rámci MA 21 realizuje Den Země, úklidy obce a okolí a další zajímavé programy a projekty v oblasti EVVO hlavně pro žáky ZŠ a MŠ Červená Voda. V říjnu 2020 obec z poskytnuté dotace vysázela novou javorovou alej na horním konci Červené Vody. Další aktivity s podobným zaměřením také pořádá např. Klub čilých babiček, ZŠ a MŠ Červená Voda nebo Myslivecké sdružení Buková hora (vybudování Mokřin pod Křížovou horou). Stejně jako většina komunitních aktivit, tak i činnosti spojené s péčí o veřejné prostranství (např. úklid obce, Den Země aj.) byly značně ovlivněny pandemií koronaviru SARS-CoV-2. V jednotlivých pandemických vlnách byly aktivity zrušeny nebo probíhaly individuálně bez hlavní organizátorské podpory (např. úklid v Červené Vodě v dubnu 2020).

V rámci projektu MAP II byly primárně podporovány aktivity, které se soustředily na rozvoj a podporu výstavby nové školní zahrady, která je hojně využívána během výuky oblasti Člověk a příroda. Prostory zahrady také slouží jako komunitní prostranství a zahrada své využití najde nejen během výuky. Jedním z cílů během příprav činností a aktivit bylo široké spektrum pro zapojení různých pedagogických pracovníků od společného plánování až po uspořádání a organizaci konkrétní aktivity. Po celou dobu projektu bylo spolupracováno s ředitelem ZŠ a MŠ Červená Voda, který měl hlavní rozhodovací pravomoc a zároveň hlavní dílčí činnosti delegoval na způsobilé kolegy. Snažil se, aby došlo k zapojení různých pedagogických pracovníků, zároveň je motivoval ke vzájemné spolupráci a svým entuziasmem byl pro všechny inspirací. Ředitel v neposlední řadě společně s facilitátorem rozhodoval o charakteru konkrétních chystaných připravovaných činností tak, aby odpovídaly potřebám a správně doplňovaly další aktivity a projekty, které škola realizuje sama nebo společně se zřizovatelem. Dále pravidelně činnost evaluoval prostřednictvím elektronického dotazníku.

První společně uspořádaná aktivita proběhla na podzim 2019, během níž došlo k sadbě salátů do nově vybudovaného skleníku. Sadbu provedli žáci ZŠ a MŠ a činnost byla řízena pedagogem, který na škole vyučoval pracovní činnosti. Za rok, na podzim 2020, byly opět vysázeny saláty žáky, a kromě toho byla školní zahrada osázena novými dřevinami – ovocnými stromy a keři. Na školní zahradě opět pracovali studenti školy pod dohledem paní učitelky, která na škole působí jako koordinátor EVVO. Obdobná činnost byla zopakována o rok později, na podzim 2021, kdy výsadba dřevin pokračovala. Aktivita proběhla v rámci Dnů Země a jako pedagogický lídr byl vybrán nový učitel tělocviku a informatiky, kteří dříve pracoval na obci Červená Voda a v rámci MA 21.

Realizované aktivity za účelem úpravy veřejného prostranství v některých ohledech splňují prvky komunitních projektů – identifikace potřeb, participace, volba vhodných prostředků, plánování, příprava projektu / rozpracování postupu, reakce na potřeby – realizace, kontrola a evaluace. Stinnou stránkou zůstává široký okruh participace školy (i obce) v různých programech a projektech, kdy je pro některé pedagogy vysoká míra participace demotivující a jejich aktivita je omezená. Zároveň je obtížná koordinace všech aktivit tak, aby se doplňovaly, byly přínosné a navzájem se nepřekrývaly (primárně pro ředitele školy). Náročná je samozřejmě také samotná administrace a technická stránka jednotlivých činností.

6. Závěr, příklad dobré praxe, SWOT analýza

Předložený text interpretoval mechanismy komunitní práce v obci Červená Voda u konkrétních dvou aktivit, které jsou na základě participace komunitních složek dlouhodobě realizovány. Cílem spolupráce projektu MAP II byla mj. metodická podpora tak, aby vznikla otevřená škola komunitního typu.

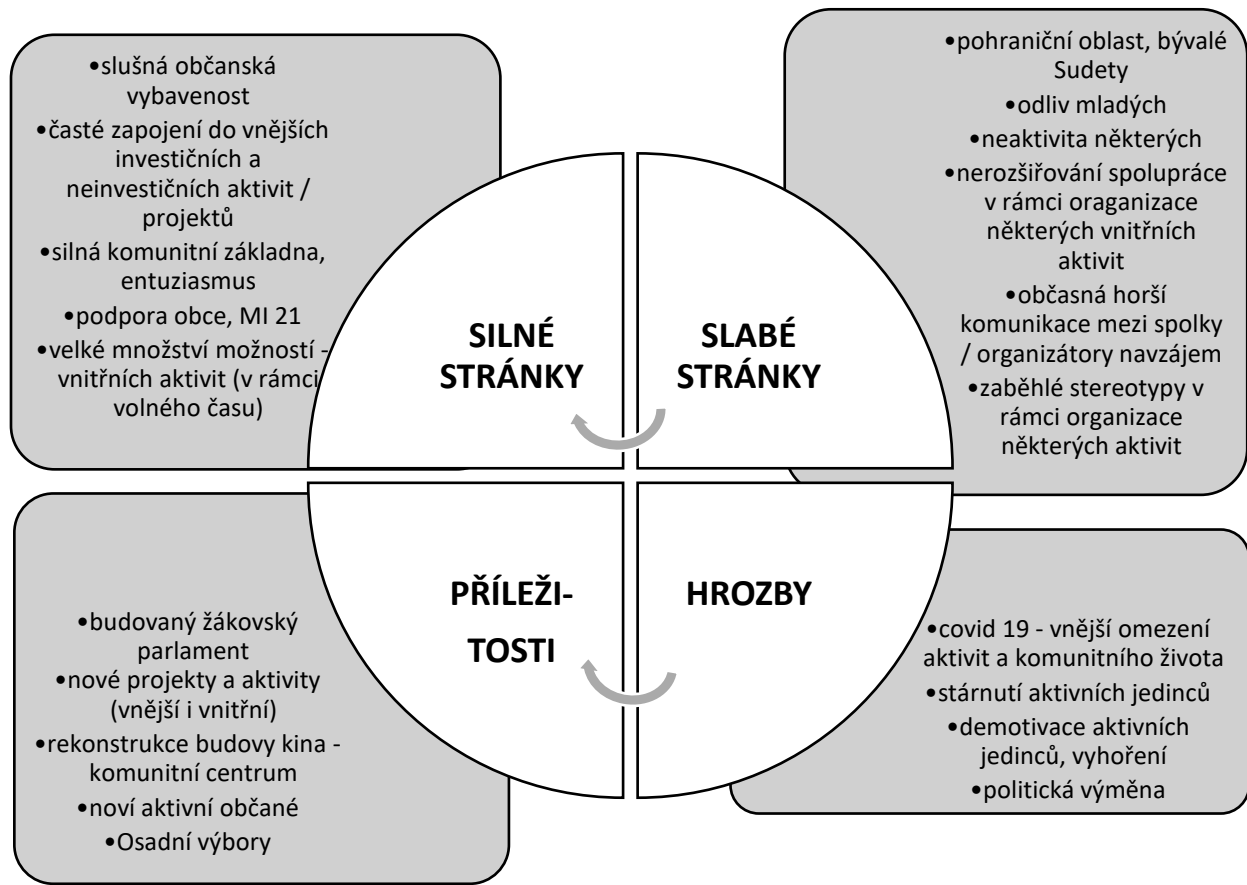
V obecné rovině můžeme říct, že komunitní práce je založena na několika principech, které se doplňují⁵. V první řadě je to aktivizace, tedy podněcování a rozvoj činnosti u občanů / členů komunity. Dále je to účast (participace), která může být na úrovni občanské nebo politické. Důležitým krokem je předání (zplnomocnění), kdy občané mají vliv na podmínky svého života. Následuje kolektivní (skupinová) spolupráce – posilování komunikace, solidarity, informovanost aj. Další součástí je práce s místními zdroji, udržitelnost výsledků a dosažených změn. Důležitý je komplexní přístup (např. vyjednávání konsensu), zodpovědnost a reflektivní praxe / celoživotní učení.

Proces aktivizace v obci Červená Voda funguje dobře. Důvodem je postoj samotného politického vedení, ale také účast v projektu MA 21, který vytváří prostor pro dialog. Dále jsou to jednotlivé komunitní složky / spolky / lídři a jiná uskupení, která byla popsána výše. Úskalím může být činnost, která často probíhá na stejných místech. Je velmi obtížné vyhledávat další a nové přirozené autority. Stejně tak je to i s širší aktivní participací. Z vlastní zkušenosti víme, že již existující spolupráce a partnerství fungují velmi dobře, ale rozšíření spolupráce mezi další složky je obtížnější. Důvodem mohou být zaběhlé nastavené principy, které fungují v některých směrech bez dalších podnětů, demotivace / nezáměr o jiné nebo nové činnosti či příliš mnoho vlastní práce v rámci svého uskupení, kdy času pro další práci je minimálně. Důvodem je i samotná geografická poloha obce a nepřítomnost středního školství. Mladí občané tráví většinu času na internátech, nemají čas a prostor pro komunitní život. Zároveň se většina z nich později usadí ve větších městech. Značná část obyvatel dojíždí za prací do blízkého i širokého okolí, např. do Kvasin, které jsou vzdálené 55 km. Z tohoto důvodu tito občané nemají čas pro budování komunitního života. V rámci obce Červená Voda velmi dobře funguje práce s místními zdroji a zplnomocnění / předání, tedy účast na přímé realizaci, která opět probíhá přes místní lídry a různá uskupení / spolky.

Obec Červená Voda může být pro další obce vhodným příkladem dobré praxe v mnohých klíčových věcech, bez kterých by o budování komunitní obce nemohla být řeč. Jedná se hlavně o definované silné stránky ve SWOT analýze (viz níže). Naopak slabé stránky reflektují některé složitější dlouhodobé procesy, které je potřeba v rámci komunitního rozvoje posilovat a dál budovat.

⁵ <https://www.esfcr.cz/documents/21802/2524297/P8+Principy+a+voditka+KP.pdf/8d56fa28-e648-451e-af32-1bba449dc881>; cit. 30. 1. 2021

SWOT analýza – Červená Voda jako otevřená obec komunitního typu

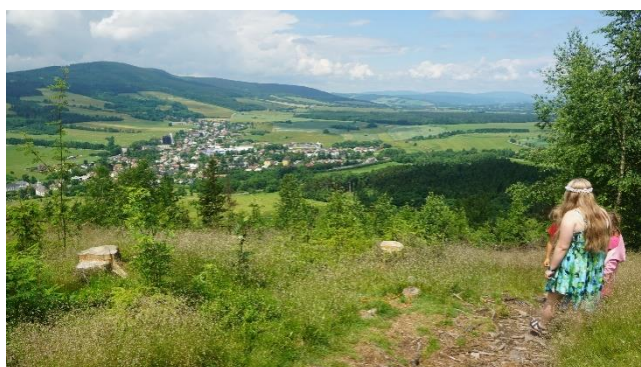
Přílohy – fotodokumentace

Putování za písničkou na Křížovou horu, 06/2019

Putování za písničkou na Křížovou horu, 06/2021

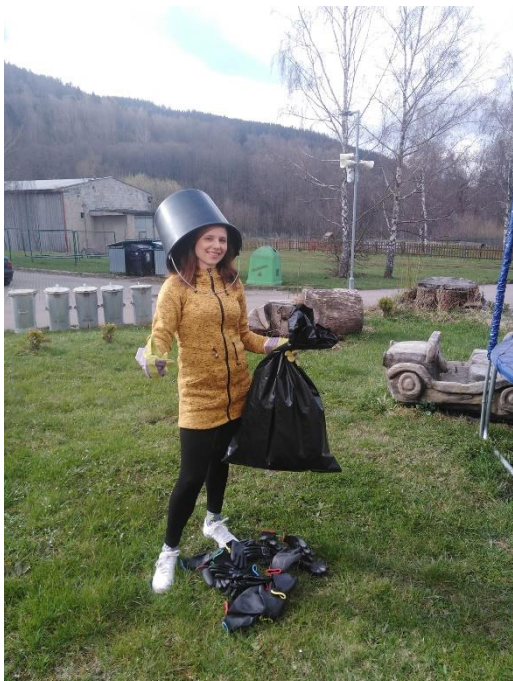

Cyklojízda v rámci Dnů Země, 05/2019

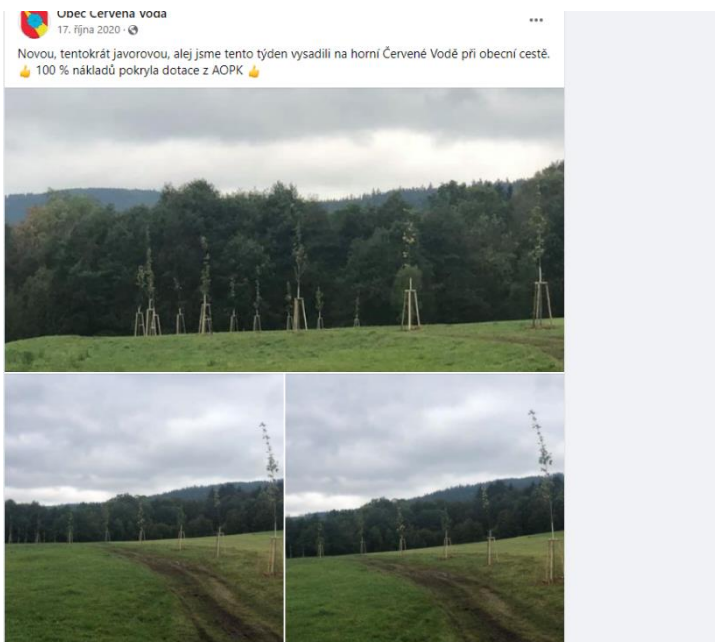
Uklidme Červenou Vodu, 04/2021

Den včel, 05/2021

Výsadba nové javorové aleje, 10/2020

Úklid obce a okolí, 05/2020

Otevření školní zahrady, sadba dřevin, 09/2020

OBC ČERVENÁ VODA SPOLU SE ZÁKLADNÍ A MATERSKOU ŠKOLOU VÁS ZVOU NA

ZAHRADNÍ SLAVNOST

V PÁTEK
4.9.2020

PŘIJÍTE OSLAVIT OTEVŘENÍ NOVÉ ZAHRADY ZA ŽE V ČERVENÉ VODĚ!
DOPOLEDNE PROGRAM PRO ŽÁKY.
OD 12:30 DO 16:00 HODIN PRO RODIČE I ŠIROKOU VĚŘEJNOST.

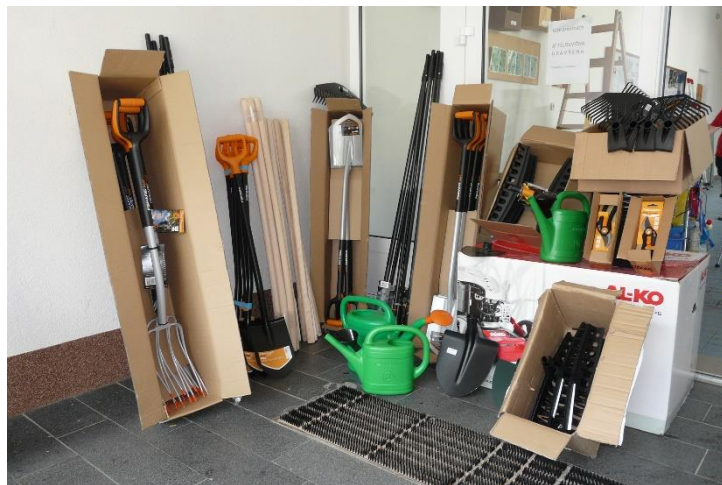
SOUTĚŽE O CENY, OBČERSTVENÍ, OD 13:00 HODIN PRODEJNÍ VÝSTAVA VČELAŘSKÝCH POTŘEB.

Sadba dřevin, 09/2021

Sadba salátů do nového skleníku, 09/2019

Letní kino, léto 2020

ČERVENOVODSKÉ FILMOVÉ LÉTO 2020
Obec Červená Voda Vás srdečně zve na příjemné filmové zážitky v letním kině

26.6. Sněžný kluk	1.8. Tenkrát v Hollywoodu
4.7. Vlastníci	7.8. 3 Bobule
10.7. Poslední aristokratka	15.8. Maják
18.7. Cesta za živou vodou	21.8. Na střeše
24.7. Přes prsty	29.8. Zrodila se hvězda

Předpokládány začátek promítání 21.30 hod. Vstupné dobrovolné. Občerstvení zajištěno. V případě nepříznivého počasí bude promítání odloženo nebo přerušeno. Změna programu vyhrazena. Ve spolupráci se Základní školou a mateřskou školou Červená Voda. Kino se nachází v areálu základní školy.

Loučení s létem, 9/2019

goodgang PLAZMA rock

www.plazma.jex.cz

Sbor Dobrovolných hasičů Červená Voda si Vás dovoluje pozvat na:
LOUČENÍ S LÉTEM
K tanci a poslechu zahraje skupina PLAZMA rock
21.8.2019 od 20:00 v sále SDH Červená Voda. Vstupné 100 Kč.

Dopravní hřiště, 9/2020

**DOPRAVNÍ HŘIŠTĚ U
BUDOVOY ZÁKLADNÍ ŠKOLY**
Provozní doba pro veřejnost od 10. 9. 2020
PONDĚLÍ, ÚTERÝ A ČTVRTEK
15:00 – 17:00

Kola, koloběžky, tříkolky a odrážedla jsou k dispozici. Děti mohou využít i vlastní dopravní prostředky za podmínky, že nebudou znečištěny.

Vlastní cyklistické helmy jsou povinné.

Rodiče nesou plnou zodpovědnost za své děti a jejich chování na dopravním hřišti. Děti i rodiče respektují případné pokyny dohlížejícího personálu.

Evropský týden mobility, 9/2020

Sportovní turnaj, 12/2021

SOFT TENIS
SPORTOVNÍ HALA ČERVENÁ VODA
TURNAJ ČTYŘHER
čtvrtek
30. 12. 2021

Turnaj proběhne od 8:00 do 20:00 hodin.
Prezence hráčů: 8:00 - 8:30 hodin
Losování: 8:30 - 9:00 hodin
do čtyř 5-týdňových skupin, následně pavouk o umístění
Hrací doba: 8:00 - 20:00 hodin
Startovní: 300,- Kč/osoba
Počet dvojic: 20
Občerstvení po dobu turnaje zajištěno.
Pro účast je nutné plné očkování nebo průkazování COVID-19 v posledních 140 dnech, vše je nutné doložit splněním TEČKA v aplikaci při příjezdu. Věnovací ústředí osobly nespínající auto podmínky, nebudou vpuštěny do haly.
www.sportovnihala-červenavoda.cz
informace na tel.: 732 646 417 nebo 703 148 456

Burza veteránů, 8/2021

Veteran Car Club Červená Voda
BURZA
28. srpna
v Červené Vodě
2021
díly a součásti všech vozidel
současných i historických
na koupališti od 7 hodin
www.veteraniv.cz

Atletičtí spolu, 5/2021

ATLETI SPOLU
DEN S ČESKOU ATLETIKOU
pro děti i rodiče!
AK Račí udělali a Český atletický svaz Vás zve na
HRÁTKY S POHYBEM
2. června, od 15 do 18 hod., sportoviště u ZŠ ČV

co na Vás bude čekat?
Opičí kruh
Zábavnou formou si vyzkoušíte, co je to „kruhový trénink“, který je jednou z metod atletické přípravy.
Běžecké disciplíny
Změňte si čas na 60, 100, 200, 400m i ošlech tratičkách
Běžecké abeceda
Naučte se základní cviky na protažení a posílení nohou k dobrému běžeckému výkonu
a další...
Slackline - první krok
Slackline je nejen zábava, ale i skvělým doplňkem na pevné základy, rovnou koordinaci a balancu a kompenzaci posilování. Pár základních rad do začátku chování po láně nikdy neškodí. Přijďte mezi 15 - 18 hod. ke sportovišti a udelejte svůj první krok na slackline!

Jste raději na „slož akce“? pro Vás je tu
Virtuální běh
Registrujte se už teď na
www.atletika.cz/virtuální-beh

Akce se koná s podporou
ČAS, Základní škola ČV, Obec Červená Voda

